

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปตามขั้นตอนดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการการวิจัยในชั้นเรียนของครู โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาโรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา

การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ซึ่งใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เป็นกลยุทธ์การพัฒนาบุคลากร โดยการสำรวจสภาพปัจจุบัน ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา และประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า จุดที่ควรพัฒนาในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ บุคลากรต้องการเข้ารับการอบรม เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้ขั้นตอนการทำวิจัยที่ถูกต้องตามหลักของการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อที่จะทำให้เกิดความมั่นใจ

ในการทำวิจัยในชั้นเรียน และได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ จึงได้กำหนดกระบวนการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยใช้กลยุทธ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา

ระยะที่ 2 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากร และมีการซักถามข้อข้องใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม พบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้ขั้นตอนการทำวิจัยที่ถูกต้องตามหลักของการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ทุกคนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา และสามารถจัดทำงานวิจัยได้ถูกต้องตามหลักการวิจัยในชั้นเรียน และได้เขียนรายงานการวิจัยแบบย่อ นำเสนอและอภิปรายร่วมกัน

การนิเทศภายใน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และมั่นใจ กระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียน และได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

ระยะที่ 3 การประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน

ผลการประเมินผลการวิจัยชั้นเรียน ของวิทยากร และผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลังการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น จนสามารถจัดทำงานวิจัยที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

วิทยากร และผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลังการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น จนสามารถจัดทำงานวิจัยที่มีความถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการ และมีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุขครธานี เขต 1 โดยใช้เทคนิคการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน โดยประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า ปัญหาที่จะต้องพัฒนาเร่งด่วนเป็นลำดับแรก คือ การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สาเหตุเนื่องจากครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และยังไม่รู้ขั้นตอนการทำวิจัยที่ถูกต้องตามหลักของการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่มีความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และยังขาดการนิเทศภายในที่ถูกต้อง ที่ประชุมมีข้อสรุปร่วมกันว่า ใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เป็นกลยุทธ์การพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ ทศพล สมขุนทด (2552 : 97) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสะพานยาว ตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การพัฒนาบุคลากรโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ทำให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนต่อไป และสอดคล้องกับ นิจ ภูกัน (2551 : 80) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้กระบวนการ วิจัยเชิงปฏิบัติการของครูโรงเรียนบ้านห้วยหม่อเต่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรอย เขต 2 พบว่า การทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้มีบทบาทความสำคัญมากในการสะท้อนแง่คิดต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ครอบคลุมมีสัมพันธ์ที่ดีของกลุ่มเป้าหมาย จะทำให้ได้รับผลสะท้อนสภาพและผลการดำเนินการ จากกลุ่มเป้าหมายอย่างเที่ยงตรง สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ระยะที่ 2 การพัฒนาครูโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

การดำเนินการพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ และรู้ขั้นตอนการทำวิจัยที่ถูกต้องตามหลักของการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ทุกคนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา และสามารถจัดทำงานวิจัยได้ถูกต้องตามหลักการวิจัยในชั้นเรียน และได้เขียนรายงานการวิจัยแบบย่อ นำเสนอและอภิปรายร่วมกัน การนิเทศภายใน ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และมั่นใจ กระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น สามารถทำการวิจัยในชั้นเรียน และได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ พิสิษฐ์ พุฒศรี (2551 : 117) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโพนแพง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า กระบวนการพัฒนาครูในการทำวิจัยชั้นเรียนที่ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย 1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน 3. การให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล 4. การรวบรวม และสังเคราะห์งานวิจัย แล้วตีพิมพ์เผยแพร่ 5. สรุปผลการ

ดำเนินงาน รับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และใช้ระบบติดตามประเมิน โครงการตรวจสอบผลสำเร็จของโครงการ มีความเหมาะสมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในแต่ละระยะ หลังเข้าร่วมโครงการ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ราตรี เคลือบหมื่นไวย (2552 : 134) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านนุสาขายอ (บุญเขตบริหาร) อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าการพัฒนาบุคลากร โดยใช้กลยุทธ์การศึกษาเอกสารและตัวอย่างรายงานการวิจัยในชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศแบบมีส่วนร่วมช่วยให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ แต่ยังมีบางส่วนยังต้องการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนั้นครูควรจะได้รับ การสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับ ประภัสสร ผาสุข (2551 : 96) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนวัดบ้านหนองกก อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาบุคลากร โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศสามารถช่วยทำให้กลุ่มเป้าหมาย เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี การให้กลุ่มเป้าหมายได้ศึกษาตัวอย่างงานวิจัยเพิ่มเติมนั้น ทำให้กลุ่มเป้าหมายสามารถปรับปรุงพัฒนาการเขียนรายงานการวิจัยได้ดีขึ้น โดยใช้กิจกรรมที่เหมาะสมและให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา เพื่อเป็นการพัฒนาครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนที่ตนรับผิดชอบต่อไปได้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ มิงกูซซี (Mingucci. 2002 : 451-A) ได้ศึกษาพัฒนาครูเชี่ยวชาญเชิงปฏิบัติการ ประสิทธิภาพของโครงการวิจัยสามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชนมากขึ้น ผู้มีส่วนร่วมรายงานว่าเนื่องจากการอธิบายเกี่ยวกับโครงการการวิจัย สภาพจริงพวกเขาสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงาน และปฏิบัติงานร่วมกันในวิธีที่จะทำให้เกิดผลดี

ระยะที่ 3 การประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน

วิทยากร และผู้เชี่ยวชาญ ได้ประเมินผลงานวิจัยมีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลังการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจ ในกระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น จนสามารถจัดทำงานวิจัยที่มีความถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการ และมีคุณภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ พิสิญ์ พุฒศรี (2551 : 117) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้าน โพนแพง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า กระบวนการพัฒนาครูในการทำวิจัย
 ชั้นเรียนที่ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย 1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. การปฏิบัติการวิจัยใน
 ชั้นเรียน 3. การให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล 4. การรวบรวม และสังเคราะห์งานวิจัย
 แล้วตีพิมพ์เผยแพร่ 5. สรุปผลการดำเนินงาน รับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และใช้ระบบ
 ติดตามประเมิน โครงการตรวจสอบผลสำเร็จของโครงการ มีความเหมาะสมสอดคล้องตาม
 วัตถุประสงค์ของการประเมิน ในแต่ละระยะ หลังเข้าร่วมโครงการ ครูมีความรู้ความเข้าใจ
 เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่
 ระดับ .01

สาเหตุที่ทำให้ผลการดำเนินการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้าน
 ดินสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูราชธานี เขต 1 ประสบความสำเร็จมี
 ดังนี้

1. กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่มีประสิทธิภาพ มีความน่าสนใจ กล่าวคือ
 การอบรมจะดำเนินการตามตารางการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีเนื้อหาสาระที่ตรงประเด็น
 กระชับ เหมาะสมกับเวลา ตลอดจนมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ การบรรยายสาธิตโดย
 วิทยากร การทดลองฝึกปฏิบัติ การนำเสนอผลงานและ อภิปรายผล ทำให้ผู้เข้าร่วมประชุม
 มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ
 ยุทธศักดิ์ ส่งเสริม (2551 : 84) ได้ทำการ ศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน
 บ้านคอนวัว อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 นครราชสีมา เขต 7 พบว่า การพัฒนาครูด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงาน และ
 การนิเทศภายใน ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียนได้

2. กิจกรรมการนิเทศภายใน เป็นรูปแบบของกัลยาณมิตร ให้คำปรึกษาแนะนำ
 ให้ผู้ปฏิบัติมีการคิดวิเคราะห์ร่วมกัน ช่วยกันหาข่าวสารข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่ง
 ขั้นตอนเหล่านี้จะช่วยผ่อนคลายความหวาดกลัวและลดอัตราของแต่ละคน โดยอดิโนมิตติ
 ทำให้เห็นผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าอิสระของ
 อารีย์ สุพร (2550 : 128-134) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน
 เชียงหวางพิทยาคาร อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี พบว่า การพัฒนาบุคลากร โดยการวิจัย
 เชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ วางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Action) การสังเกต
 (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) รวมทั้งการนำกลยุทธ์ในการพัฒนา 3 อย่าง คือ
 ศึกษาเอกสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า บุคลากรเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนและกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น มีการเขียนเค้าโครงการวิจัยได้ กำหนดจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายรวมทั้งนำนวัตกรรมมาใช้ได้เหมาะสม มีการดำเนินการตามขั้นตอน และเค้าโครงการ วิจัยที่กำหนดได้ถูกต้อง และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องมีการทำงานเป็นทีม เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานรวมแล้วถือได้ว่าการพัฒนาเปลี่ยนแปลงในการวิจัยเป็นไปในทางที่ดี และนิเทศทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อการแก้ปัญหาต่อไป

3. วิทยากร มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด มีความตั้งใจ เอาใจใส่ในการประชุมเชิงปฏิบัติการและมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เข้าร่วมประชุม ทำให้บรรยากาศเป็นกันเอง ไม่น่าเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับ ทศพล สมขุนทด (2552 : 97) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านสะพานยาว ตำบลโป่งนก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การพัฒนาบุคลากรโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ทำให้บุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน จึงควรสนับสนุนและส่งเสริมให้นำกลยุทธ์ทั้งสองดังกล่าวไปใช้พัฒนาบุคลากร โรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป สอดคล้องกับ พิธิจฎ์ พุฒศรี (2551 : 117) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านโนนแพ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า กระบวนการพัฒนาครูในการทำวิจัยชั้นเรียนที่ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย 1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2. การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน 3. การให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ประเมินผล 4. การรวบรวม และสังเคราะห์งานวิจัย แล้วตีพิมพ์เผยแพร่ 5. สรุปผลการดำเนินงาน รับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และใช้ระบบติดตามประเมิน โครงการตรวจสอบผลสำเร็จของโครงการ มีความเหมาะสมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ในแต่ละระยะ หลังเข้าร่วมโครงการ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 โรงเรียนควรมีงบประมาณสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากรในการทำ

วิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาผลงานด้านวิชาการ และเป็นแนวทางในการทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและหรือให้มีวิทยฐานะที่สูงขึ้น ในการประกอบวิชาชีพครู

1.2 โรงเรียนควรส่งเสริม และสนับสนุนบุคลากรให้มีขวัญกำลังใจ ได้ใช้ความรู้ความสามารถ พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 โรงเรียนควรมีการแต่งตั้งบุคลากร /ครูต้นแบบ ที่มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นที่ปรึกษา ให้กับบุคลากรที่ต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนแต่ละรายวิชา เพื่อเป็นข้อเสนอแนะ นำไปปรับปรุงและพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนให้เกิดความหลากหลายยิ่งขึ้น

2.2 ควรพัฒนาบุคลากรด้านการจัดทำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม เพราะบุคลากรจะสามารถสร้างนวัตกรรมและนำไปใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนได้